

Zoologická záhrada Bratislava

**Správa o výsledkoch a záveroch rozboru
činnosti a hospodárenia za rok 2022**

január 2023

Ing. arch. Júlia Hanuliakova
riaditeľka ZOO Bratislava

OBSAH

I.	Úvod	3
II.	Vyhodnotenie činnosti zoologického oddelenia	4
	Chovateľský úsek	4
	Úsek výživy zvierat	10
	Veterinárna starostlivosť	10
III.	Vyhodnotenie činnosti oddelenia vzdelávania a marketingu	12
IV.	Vyhodnotenie činnosti hospodárskej správy a údržba zelene	17
	Autodoprava, odpady, energie	17
V.	Vyhodnotenie personálnej práce	18
	Vývoj zamestnanosti	18
VI.	Hospodárenie organizácie	19
	Náklady	20
	Výnosy	22
	Zhodnotenie majetkovej pozície	23
VII.	Programové rozpočtovanie	25
Prílohy		
	č. 1a Prehľad o štruktúre nákladov	
	č. 1b Prehľad o štruktúre výnosov	
	č. 1c Prehľad o zamestnanosti a čerpaní mzdových prostriedkov	
	č. 2a Súvaha k 31.12.2022	
	č. 2b Výkaz ziskov a strát k 31.12.2022	

I. ÚVOD

Poslaním zoologických záhrad je zachovanie rôznorodosti života na Zemi.

ZOO Bratislava toto poslanie plní tým, že:

- realizuje záchranný chov chránených a ohrozených živočíchov so zameraním na tvorbu genofondovej rezervy. V tejto súvislosti sa podieľa na medzinárodných projektoch záchrany ohrozených druhov živočíchov v spolupráci so štátnymi orgánmi ochrany prírody a tiež v spolupráci s medzinárodnými orgánmi a organizáciami, a partnerskými inštitúciami v zahraničí,
- uskutočňuje vedeckovýskumnú činnosť zameranú na ochranu druhov,
- zabezpečuje výchovu a vzdelávanie verejnosti k ochrane prírody a biologickej rozmanitosti, a to hlavne poskytovaním informácií o vystavovaných druhoch, ich prirodzenom prostredí a úlohe v ekosystémoch.

Výchovu a vzdelávanie verejnosti v oblasti environmentalistiky zabezpečuje prostredníctvom:

- výukových a vzdelávacích programov pre deti a mládež,
- besied, prednášok, súťaží, kvízov, výstav, sprievodcovskej činnosti a kultúrno-výchovných podujatí,
- náučno-informačného systému v areáli zariadenia,
- národných, regionálnych a medzinárodných kampaní na podporu chovu vzácnych a ohrozených druhov zvierat a ochrany prírody,
- pre držané živočíchy zabezpečuje prostredníctvom osobitného programu preventívnu a liečebnú starostlivosť,
- spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami.

ZOO Bratislava je príspevková organizácia, ktorá je svojim príspevkom zapojená na rozpočet hl. mesta SR Bratislavy.

Úlohy na jednotlivých úsekoch činnosti boli plnené tak, ako je uvedené v jednotlivých častiach správy.

II. VYHODNOTENIE ČINNOSTI ZOOLOGICKÉHO ODDELENIA

CHOVATEĽSKÝ ÚSEK

V roku 2022 sme odchovali 86 jedincov z 31 chovaných druhov a dovezli sme 94 jedincov z 29 druhov. Kolekciu zvierat sme obohatili o 15 nových druhov, najmä z triedy vtákov. Do iných zoologických záhrad alebo schválených chovov sme vyviezli 56 zvierat zo 16 druhov. Celkovo sme ku koncu roku v ZOO chovali 185 druhov zvierat, v počte jedincov 1 104, pričom väčšinu chovaných druhov predstavujú cicavce.

V roku 2023 plánujeme ďalšie druhové rozšírenie našej kolekcie, či už prostredníctvom predstavenia nových voliér či ďalších úprav iných expozícií pre nové druhy bezstavovcov, plazov, rýb, vtákov či menších zaujímavých cicavcov.

Bezstavovce, ryby, plazy

Nový rok 2022 a jeho začiatok prebiehal v pozitívnom duchu, sprevádzal ho dar agamy bradatej (*Pogona vitticeps*), ktorú sme získali zo súkromného chovu. Vo februári nám situáciu skomplikoval úhyn varana stepného (*Varanus exanthematicus*), samica prestala prijímať potravu, bola apatická, liečba nejavila úspechy. Až z odberu krvi sa zistilo, že ide o vážnejší problém, o postupné zlyhávanie pečene. Po prekonaných problémoch z minulého roku bol liečený aj samec leguána zeleného (*Iguana iguana*). Trpel na objavujúce sa zápaly v oblasti ústnej dutiny, v dôsledku prekonanej stomatitídy a abscesu. Po ich preliečení došlo v júni k reinfekcii a následnému úhynu zvierťaťa. V septembri sme kolekciu rýb obohatili o dva nové druhy, rajovca dlhoplutvého (*Macropodus opercularis*) v počte 10 kusov a tetru cisárskej (*Nematobrycon palmeri*) v počte 15 kusov. Zároveň sme zo zázemia do expozície v teráriu presťahovali gekona obrovského (*Gecko gecko*). V septembri, žiaľ, po samici z februára uhynul aj samec varana stepného. Podobne ako v prípade samice, počas následnej liečby infúziami a odberu krvi bolo zistené zlyhanie pečene. Podmienky na odchov plazov v ZOO nie sú vhodné. Chýba nám priestorovo aj technicky vybavená odchovňa, v ktorej by boli vytvorené dobré podmienky na znášku a inkubáciu vajec. Expozíciu po varanoch stepných sme upravili tak, aby vyhovovala podmienkam na chov pichľavcov ozdobných (*Uromastyx ornata*). V októbri bola taktiež prerobená expozícia pre agamy bradaté a boli pridané nové prvky v podobe púštnych druhov rastlín a rozšírené možnosti na vyhrievanie a schovávanie sa.

Vtáky

Začiatkom roku 2022 sme obohatili náš chov hrabavcov o pár monala lesklého (*Lophophorus impejanus*) a perličky supej (*Acryllium vulturinum*). V dôsledku pretrvávajúcich zdravotných ťažkostí a neúspešnej terapie sme však boli nútení samičku perličky eutanazovať. Z odchovov sa tento rok darilo sovám druhu plamienka driemavá (*Tyto alba*) v počte 2 kusov a kuvik obyčajný (*Athene noctua*), kde sa nám v jednom hniezde podarilo odchovať 4 jedince. Ako minulý rok, tak aj tento rok sa úspešne reprodukovali chochlačky bieloooké (*Aythya nyroca*), pri ktorých sa vyliahlo 10 mláďat, z ktorých sme 9 vyviezli do ZOO Wroclaw. Naše mladé chochlačky sme poskytli na účely plánovanej reintrodukcie druhu v poľskej prírodnej rezervácii Miliczské rybníky.

Ako každoročne, tak aj tento rok sme museli pred hniezdnou sezónou plameniakov ružových (*Phoenicopterus roseus*) upravovať vstup do jazera pre vtáky tak, aby nebol strmý a nebezpečný ale plynulý, nakoľko sa brehy výrazne podmývajú. Pri tejto príležitosti každoročne upravujeme aj hniezda vtákov. Celkovo sú je okolie jazera a všetky trávnaté plochy strmé, čo je pre tento druh v prípade stresu extrémne nebezpečné. Následne na to sa nám v mesiacoch jún a júl začali liahať mladé plameniaky, z ktorých z ktorých bolo úspešne odchovaných 7 jedincov.

V hniezdnej sezóne tohto roku začal vykazovať tok pár okáča činkvis (*Polyplectron bicalcaratum*). V prvom hniezdení sa vyliahlo jedno mláďa, ktoré žiaľ po týždni uhynulo. Následne na to založil pár druhú znášku, z ktorej sa vyliahli 2 jedince, ktoré sa podarilo úspešne odchovať do dospelosti.

Z radu papagájov sa nám podaril úspešný odchov od novozaložených párov papagája červenokrídleho (*Aprosmictus erythropterus*) a papagája kráľovského (*Alisterus scapularis*). Aj napriek skutočnosti, že sa jedná o prvé hniezdenie takto zložených párov, boli odchovy bezproblémové. Ďalším úspechom sezóny bolo presunutie ár zelených (*Ara militaris mexicana*) zo zázemia do expozičnej časti kde bola vybudovaná nová voliéra.

V závere roku sa nám podarilo doviezť mladý pár bažanta zlatého broskyňového (*Chrysolophus pictus*).

Vačkovce

V júni 2022 nám, žiaľ, na následok akútneho stresu zo stavebných prác a iných rušivých vplyvov v blízkej vzdialenosti od expozície kengúr, uhynulo 5 jedincov kengury červenej (*Macropus rufus*). Nasledujúci mesiac sa nám podarilo odchovať jednu samičku, potomka uhynutej samice. Aktuálne tak expozíciu obývajú tri samice kengury. Situácia v chove potkanokengúr králikovitých v Exotáriu (*Bettongia penicillata*) ostala nezmenená.

Primáty

V priebehu roku 2022 naša skupina lemurov kata (*Lemur catta*) nažívala ďalej v čisto samičom zložení. Keďže nemáme od koordinátorky európskeho chovu povolenú reprodukciu, chov zatiaľ naďalej pokračuje ako expozičný. V susedstve lemurov naša skupina mačiakov Brazzových (*Cercopithecus neglectus*) prežívala od februára zdravotné ťažkosti, ktoré si vyžadovali zvýšenú pozornosť a starostlivosť zo strany chovateľov i veterinárnych lekárov, no napokon sa nám podarilo situáciu úspešne zvládnuť a zvyšok roku sme mohli spolu s návštevníkmi sledovať hry a šantenie dvoch mladých samčiek, potomkov nášho chovného páru. Vzhľadom na to, že nemáme odporúčanú ďalšiu reprodukciu tohto páru, samici je naďalej podávaná antikoncepcia.

Rovnako je to aj v prípade našej skupiny gibbonov zlatolícich (*Nomascus gabriellae*), ktorí naďalej zdieľajú expozičnú so svojimi dvoma synmi. V rámci európskej populácie tohto druhu je stále významný nadbytok samcov, preto je nutné v mnohých ZOO limitovať reprodukciu, a tak aj naša chovná samica dostáva antikoncepciu.

V júli 2022, po dlhoročnom plánovaní, odcestoval do svojho nového domova – ZOO Planckendael v Belgicku – mladý samec orangutana sumatrianskeho (*Pongo abelii*) a my sa tešíme, že sa mu v novom prostredí darí. Očakávali sme, že jeho odchod bude pre jeho matku predstavovať veľkú záťaž, no náš chovný pár túto situáciu zvládol veľmi dobre a v auguste sme už zaznamenali prvé párenie. Nakoľko k nám bola samica v minulosti odporúčaná na dopárovanie k nášmu chovnému samcovi Filipovi, z ich kompatibility máme veľkú radosť. Počas zvyšku roku 2022 (ako v priebehu roku 2023) sa plánovali viaceré úpravy chovných zariadení pre naše ľudoopy s cieľom zabezpečiť im lepší welfare, ako aj efektívnejšiu prácu chovateľov s nimi.

V júni 2022 sme zo ZOO Olomouc po predošlom schválení európskym koordinátorom chovu dostali do daru sedem samcov kosmáča trpasličieho (*Cebuella pygmaea pygmaea*), ktorých sme umiestnili do tropickej expozičie Exotária spolu s potkanokengurou králikovitou (*Bettongia penicillata*). V chove ostatných druhov pazúrkatých opičiek v rámci Exotária a Terária sme v priebehu roku 2022 nezaznamenali žiadne zmeny.

Šelmy

Koncom januára sme v dôsledku vysokého veku prišli o nášho dlhoročného rezidenta, samca ženetky škrvnitej (*Genetta genetta*), ktorý bol u nás umiestnený v trvalej deponácii zo ZOO Hluboká.

Rok 2022 bol z hľadiska odchovu surikát vlnkavých (*Suricatta suricatta*) úspešný. Vo februári sa nám narodili tri mláďatá, v júli pribudli ďalšie štyri. V júli sme uskutočnili transport 9 jedincov – 6 samcov a 3 samičiek. Jedince boli umiestnené do súkromného chovu, výmenou za veveryce kanadské a husi podunajské.

Vo februári sme prišli o samca leva juhoafrického (*Panthera leo krugeri*), ktorý musel byť eutanazovaný, v dôsledku prekonaného zápalu pľúc, fibrózy a prítomnosti malígneho lymfómu vo viacerých orgánoch. Aktuálne už expozičnú obýva iba levice, ktorá dovŕšila úctyhodný vek 18 rokov. Situácia sa zmenila taktiež v stavoch psov ušatých, kde sme v apríli prišli o chovného samca, z dôvodu zlyhania pohybového aparátu v pokročilom veku. V máji sa nám rozrástol odchov psov ušatých o jedno mláďa, ktoré, bohužiaľ, po niekoľkých dňoch uhynulo. Nasledujúci mesiac pokračoval neúspešným odchovom mačiek maloškrvných (*Leopardus geoffroyi*), kde sme zaznamenali prírastok troch mláďat. Žiaľ, ani tieto mláďatá sa nám nepodarilo úspešne odchovať. V decembri sme doviezli samičku hyeny pásavej (*Hyena hyena*), na základe odporúčania európskeho koordinátora chovu zo ZOO du Bassin de Arcachon vo Francúzsku. Zaujímavosťou je, že sa narodila vo voľnej prírode, kde sa ako sirota po smrti matky dostala do rehabilitačnej stanice. Postupne si u nás zvyká na nové prostredie. Nášmu samcovi sa takmer hneď po príchode nová samica zapáčila a dúfame, že sa tomuto páru v budúcnosti podarí odchovať mláďatá, nakoľko podľa koordinátora je tento pár jedným z najcennejších v rámci populácie chovanej v európskych zoológických záhradách.

V priebehu roku 2022 sme taktiež od koordinátora európskeho chovu leoparda cejlónskeho (*Panthera pardus kotiya*) dostali odporúčanie na dovoz nového samca na dopárovanie našej samice Nimali, za účelom budúcej reprodukcie a rozšírenia chovu tohto druhu v rámci Európy.

Kopytníky

Čo sa týka chovu kopytníkov v ZOO, prvá polovica roku 2022 sa niesla v ponurej atmosfére – v polovici januára nám na následky akútnej traumy nešťastne uhynula najstaršia samica žirafy Rothschildovej (*Giraffa camelopardalis rothschildii*). V spoločnej expozičii so žirafami sa našim zebrom Chapmanovým (*Equus quagga chapmani*) v priebehu roku 2022 podarilo odchovať 2 žrebčekom. V decembri nám však jeden mladý samec uhynul po náhlom splašení sa celého stáda. Je to veľká strata pre našu ZOO, pretože oba samce boli vhodné pre genetické obohatenie chovu tohto druhu a na možné dopárovanie so samicami z iných zoológických záhrad.

V marci sa nám narodila zdravá samička hrošíka liberijského (*Choeropsis liberiensis*), čo bol v poradí už deviaty odchov v bratislavskej zoológickej záhrade. V chove antilop sme v priebehu roku zaznamenali niekoľko úspechov. V stáde oryxov arabských (*Oryx leucorys*) sa nám podarilo odchovať dve mláďatá.

Úspechy sme zaznamenali taktiež v chove dik-dika Kirkovho (*Madoqua kirkii*), kde počas roku pribudli 3 mláďatá. Celkovo sa našej ZOO v odchovoch týchto druhov darí, problém však nastáva v umiestňovaní konkrétnych zvierat a komunikácii s koordinátormi. Vzhľadom na to, že kapacita našich chovných zariadení obmedzená, dúfame, že koordinátor bude schopný predmetné druhy do budúcnosti umiestniť.

V októbri sa mohla naša ZOO pochváliť úspešným odchovom antilopy vranej (*Hippotragus niger niger*). Narodili sa dve mláďatá. V júli sa nášmu chovnému páru kudu malého (*Tragelaphus imberbis*) úspešne podarilo odchovať mláďa, ktoré sa stalo cenným prírastkom v našom chove. Zároveň sme v septembri, na základe odporúčania koordinátorky európskeho chovu, priviezli zo ZOO Bazilej ďalšiu samičku.

V lesnej časti nášho areálu vo výbehu zebra európskeho (*Bison bonasus*) sa nášmu chovnému páru narodilo mláďa, ktoré však v krátkom časovom intervale po narodení uhynulo, z dôvodu prítomnosti neurologických deficitov vo vývine.

Vo výbehu jeleňa európskeho (*Cervus elaphus*) pribudlo dovedna 5 mláďat počas roku. Zmeny sa udiali aj vo výbehu tiav dvojhrbých (*Camellus bactrianus*), kde naša najstaršia samica bola premiestnená do súkromného chovu na dožitie do Českej republiky. V susednom výbehu u kulanov turkménskych (*Equus hemionus kulan*), sme na jar 2022 dostali do daru dve samice zo ZOO Borysew a v máji do skupiny pribudol čerstvý odchov, zdravá samička. Z manažmentových dôvodov sme však boli nútení utradiť chovného žrebca, ktorý sa správal v stáde agresívne a opätovne napádal svoje mláďatá.

V juhoamerickom výbehu nám pribudla lama krotká (*Lama glama*), ktorá sa narodila v júli a nová krv zo ZOO Ústí nad Labem, samička Kikina. Tá k nám prišla v rámci výmeny s cieľom genetického obohatenia našej skupiny, pričom na oplátku s cieľom obohatiť skupinu v Ústí nad Labem putovala do Čiech naša samica Nieves.

Hlodavce

Začiatkom roku 2022 sme privítali tri maryl stepné (*Dolichotis patagonum*), ktoré k nám boli dovezené zo ZOO Brno. Pridali sa tak k starším samcom maryl, ktoré obývali juhoamerický výbeh spolu s lamami už niekoľko rokov a pôvodom boli rovnako z Brna.

Koncom januára sme prijali pár urzonov kanadských (*Erethizon dorsatum*). V júli sme prišli o mláďa činčily vlnatej (*Chinchilla lanigera*). Mláďa sa narodilo zoslabnuté a uhynulo krátko po narodení. Taktiež sme prijali pár veveríc kanadských (*Tamiasciurus hudsonicus*). Začiatkom decembra sme obnovili chov myší, určených na skrmovanie. Bolo objednaných dovedna 13 samcov a 39 samíc laboratórnych myší.

Odchovy:

Cicavce - odchovy

Zebra Chapmanova (<i>Equus quagga chapmani</i>) 1.0.1	Kozorožec alpský (<i>Capra ibex</i>) 0.0.1
Surikata vlnká (<i>Suricata suricatta</i>) 0.0.11	Zubor európsky (<i>Bison bonasus</i>) 0.1
Hrošík libérijský (<i>Choeropsis liberiensis</i>) 0.1	Lama alpaka (<i>Vicugna pacos</i>) 1.0
Kengura červená (<i>Macropus rufus</i>) 0.0.2	Činčila vlnatá (<i>Chinchilla lanigera</i>) 0.0.3
Ovca ouessantská (<i>Ovis aries</i>) 1.2	Kudu malý (<i>Tragelaphus imberbis</i>) 0.0.1
Sitatunga západná (<i>Tragelaphus speki gratius</i>) 0.2	Lama krotká (<i>Lama glama</i>) 0.1
Adax núbijský (<i>Addax nasomaculatus</i>) 1.1	Mačka maloškvrnná (<i>Leopardus geoffroyi</i>) 0.0.3
Dik-dik Kirkov (<i>Madoqua kirkii</i>) 1.2.2	Antilopa vraná (<i>Hippotragus niger</i>) 1.1
Kulan turkménsky (<i>Equus hemionus kulan</i>) 0.1	Daniel škvrtitý (<i>Dama dama</i>) 0.0.4
Pes ušatý (<i>Otocyon megalotis</i>) 0.0.1	Diviak visajanský (<i>Sus cebifrons</i>) 0.0.1
Jeleň európsky (<i>Cervus elaphus</i>) 0.0.5	Oryx arabský (<i>Oryx leucoryx</i>) 2.0

Vtáky - odchovy

Plamienka driemavá (<i>Tyto alba</i>) 0.0.2	Papagáj kráľovský (<i>Alisterus scapularis</i>) 0.0.2
Okáč činkvis (<i>Polyplectron bicalcaratum</i>) 0.0.3	Plamienik ružový (<i>Phoenicopterus roseus</i>) 1.1.6
Kuvik obyčajný (<i>Athene noctua</i>) 0.0.4	Holub domáci - fr.monďén (<i>Columba livia domestic</i>) 0.0.2
Chochlačka bielooká (<i>Aythya nyroca</i>) 0.0.10	Pižmovka domáca (<i>Cairina moschata domestic</i>) 0.0.1
Papagáj červenokrídly (<i>Aprosmictus erythropterus</i>) 0.0.1	Indický bežec (<i>Anas platyrhynchos domestic</i>) 0.0.1

Cicavce - príchody

Mara stepná (<i>Dolichotis patagonum</i>) 3.0	Kosmáč trpasličí (<i>Cebuella pygmaea</i>) 7.0
Morča domáce (<i>Cavia porcellus</i>) 0.2	Lama krotká (<i>Lama glama</i>) 0.1
Jež bielobruchý (<i>Atelerix albiventris</i>) 0.1	Kudu malý (<i>Tragelaphus imberbis</i>) 0.1
Urzon kanadský (<i>Erethizon dorsatum</i>) 1.1	Fretka domáca (<i>Mustela putorius furo</i>) 0.2
Kulan turkménsky (<i>Equus hemionus kulan</i>) 0.2	Hyena pásavá (<i>Hyaena hyaena</i>) 0.1
Veverica kanadská (<i>Tamiasciurus hudsonicus</i>) 1.2	

Vtáky - príchody

Francúzsky mondén (<i>Columba livia domestic</i>) 1.1	Bažant zlatý broskyňový (<i>Chrysolophus pictus</i>) 1.1
Pomoranský hrvoliak (<i>Columba livia domestic</i>) 2.2	Bažant zlatý (<i>Chrysolophus pictus</i>) 1.2
Perlička supia (<i>Acryllium vulturinum</i>) 1.1	Slovenský hrvoliak (<i>Columba livia domestic</i>) 2.3
Monal lesklý (<i>Lophophorus impejanus</i>) 1.1	Bregovská dzhinka (<i>Gallus gallus domestic</i>) 1.3
Uškáň biely (<i>Crossoptilon crossoptilon</i>) 0.1	Morka očkatá (<i>Meleagris ocellata</i>) 1.0
Hus podunajská (<i>Anser anser domestic</i>) 2.3	Okáč činkvis (<i>Polyplectron bicalcaratum</i>) 1.0
Kazárka hrdzavá (<i>Tadorna ferruginea</i>) 3.3	Monal lesklý (<i>Lophophorus impejanus</i>) 1.1
Ara zelená (<i>Ara militaris</i>) 0.1	Uškáň hnedý (<i>Crossoptilon mantchuricum</i>) 0.1

Plazy - príchody

Agama bradatá (*Pogona vitticeps*) 1.0

Ryby - príchody

Karas sarasa (<i>Carassius auratus</i>) 2.0	Rajovec dlhoplutvý (<i>Macropodus opercularis</i>) 6.3.1
Tetra cisárska (<i>Nematobrycon palmeri</i>) 8.7	

Prehľad účasti ZOO Bratislava na programoch EEP, ESB a ISB v roku 2022

Aj v roku 2022 ZOO naďalej participovala v 48 programoch Európskej asociácie zoologických záhrad a akvárií (EAZA) s celkovým počtom 212 jedincov. Z toho je 37 EAZA Ex-situ programov (EEP) s počtom zvierat 154 a 11 Európskych plemenných kníh (ESB) s počtom zvierat 58. Súčasťou participácie na programoch je aj prepojenie na Medzinárodné plemenné knihy (ISB), do ktorých sme zapojení 15 druhmi s celkovým počtom 69 jedincov.

Do programov EEP sme zapojení nasledovnými druhmi

<i>Bubo scandiacus</i>	<i>Panthera leo krugeri</i>
<i>Bettongia penicillata</i>	<i>Leopardus geoffroyi</i>
<i>Nomascus gabriellae</i>	<i>Ailurus fulgens</i>
<i>Lemur catta</i>	<i>Otocyon megalotis</i>
<i>Cercopithecus neglectus</i>	<i>Canis lupus lupus</i>
<i>Macaca sylvanus</i>	<i>Addax nasomaculatus</i>
<i>Mico argentatus</i>	<i>Sus cebifrons nigrinus</i>
<i>Cebuella p. pygmaea</i>	<i>Choeropsis liberiensis</i>
<i>Saguinus midas midas</i>	<i>Capra falconeri heptneri</i>
<i>Pongo abelii</i>	<i>Equus przewalskii</i>
<i>Saimiri sciureus</i>	<i>Equus hemionus kulan</i>
<i>Pan troglodytes</i>	<i>Muntiacus reevesi</i>
<i>Saguinus oedipus oedipus</i>	<i>Ceratotherium simum simum</i>
<i>Nycticebus pygmaeus</i>	<i>Oryx leucoryx</i>
<i>Varecia variegata</i>	<i>Cervus nippon pseudaxis</i>
<i>Varecia rubra</i>	<i>Equus grevyi</i>
<i>Hyaena hyaena</i>	<i>Bison bonasus</i>
<i>Panthera onca</i>	<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>
<i>Panthera pardus kotiya</i>	

Do programov ESB sme zapojení nasledovnými druhmi

<i>Osteolaemus tetraspis</i>	<i>Hippotragus niger niger</i>
<i>Ara militaris mexicana</i>	<i>Madoqua kirkii</i>
<i>Macropus rufus</i>	<i>Tragelaphus imberbis</i>
<i>Choloepus didactylus</i>	<i>Tragelaphus spekii gratus</i>
<i>Ursus arctos</i>	<i>Kobus leche kafuensis</i>
<i>Lynx lynx carpathicus</i>	

Na Medzinárodné plemenné knihy sme prepojení s nasledovnými druhmi

<i>Pongo abelii</i>	<i>Equus przewalskii</i>
<i>Saguinus oedipus oedipus</i>	<i>Equus hemionus kulan</i>
<i>Varecia variegata</i>	<i>Ceratotherium simum simum</i>
<i>Varecia rubra</i>	<i>Oryx leucoryx</i>
<i>Panthera pardus kotiya</i>	<i>Cervus nippon pseudaxis</i>
<i>Ailurus fulgens</i>	<i>Equus grevyi</i>
<i>Addax nasomaculatus</i>	<i>Bison bonasus</i>
<i>Choeropsis liberiensis</i>	

Prehľad druhov podľa kategórií ochrany

ZOO Bratislava chová 11 chránených druhov v SR. Čo sa týka druhov chránených Washingtonským dohovorom o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), z našich druhov je do príloh zaradených 69 druhov. Z celkového počtu 185 u nás chovaných druhov je 128 druhov uvedených v Medzinárodnom červenom zozname ohrozených druhov (RDB) Medzinárodnej únie na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN).

Prehľad o účasti na programoch reštitúcie v roku 2022

V rámci EAZA Ex-situ programov (EEP) a Európskych plemenných kníh (ESB) priebežne vznikajú špeciálne projekty, do ktorých sú po genetických analýzach vyberané jedince vhodné na reštitúciu. EAZA zároveň členským zoologickým záhradám odporúča projekty, ktoré môžu podporovať finančne. Členské zoologické záhrady sa zapájajú aj do lokálnych projektov druhovej ochrany v spolupráci s lokálnymi štátnymi a neziskovými inštitúciami.

Podpora ochrany gibbonov vo Vietname

ZOO Bratislava bola aj počas roku 2022 naďalej partnerskou organizáciou na projekte ochrany ohrozeného gibona zlatolíceho severného (*Nomascus annamensis*) vo vietnamskom národnom parku Kon Ka Kinh. Projekt na ochranu gibona zlatolíceho severného je spoločnou akciou nadácie Stiftung Artenschutz a Frankfurtskej zoologickej spoločnosti (FZS). Je súčasťou programu FZS "Ochrana lesov v horách stredného Vietnamu", ktorý prebieha už od roku 2010. Tento ochranársky projekt je realizovaný vďaka podpore európskeho analytika zoologických záhrad Anthony Sheridan, ktorý je tiež kontaktnou osobou a garantom dohody medzi projektovými stranami. Ako partnerská ZOO sme sa zaviazali k finančnej podpore tohto projektu po dobu 3 rokov.

Chochlačka bielooká (*Aythya nyroca*) - projekt ZOO Wroclaw na záchranu druhu v poľskej prírode

V septembri 2022 bolo zo ZOO Bratislava vyvezených ďalších 9 exemplárov chochlačky bielookej, odchovaných na jar a v lete 2022. Vtáky boli opäť poskytnuté ZOO Wroclaw pre účely plánovanej reštitúcie druhu v poľskej prírodnej rezervácii Miliczké rybníky v údolí rieky Barycz s cieľom zvýšenia a zotavenia populácie druhu v mieste jeho pôvodného výskytu.

Chochlačka bielooká je náš pôvodný, chránený druh, a hoci je na Slovensku pozorovaný len mierny populačný pokles voľne žijúcich jedincov, v iných krajinách Európy je jeho početnosť intenzívne ohrozovaná poľnohospodárstvom, akvakultúrou, inváznymi, nepôvodnými druhmi a znečisťovaním prostredia, lovom, modifikáciou prírodných ekosystémov či klimatickými zmenami a rekreačnými aktivitami človeka.

Prehľad spolupráce ZOO Bratislava na výskumných projektoch, odborných prácach a odbornej výučbe a praxi v roku 2022

- participácia na 48 programoch Európskej asociácie zoológických záhrad a akvárií, z toho je 37 Európskych Ex-situ programov (EEP) a 11 Európskych plemenných kníh (ESB), v rámci ktorých sa priebežne počas roku uskutočňujú parciálne výskumy zamerané na chov, správanie, welfare a ochranu zvierat
- spolupráca s Univerzitou Komenského v Bratislave, Prírodovedeckou fakultou, Katedrou živočíšnej fyziológie a etológie – priame dlhodobé etologické pozorovania zvierat v rámci bakalárskych a diplomových prác: konzultácie k diplomovej práci „Vplyv návštevníkov na výskyt abnormálnych prejavov správania šimpanzov učelivých (*Pan troglodytes*) v podmienkach ZOO Bratislava“
- spolupráca s Univerzitou Komenského v Bratislave, Prírodovedeckou fakultou, Katedrou zoológie – priame dlhodobé ornitologické pozorovania voľne žijúcich vtákov a hmyzu v areáli ZOO Bratislava – získané údaje slúžia ako podklad na vypracovanie doktorských, diplomových a bakalárskych prác
- spolupráca s Ústavom zoológie SAV Bratislava, oddelením medicínskej zoológie na monitorovaní SARS-Cov-2 vírusu u zvierat (prítomnosť protilátok v sérach) v rámci projektu APVV-16-0463 Ekológia hostiteľskej špecifickosti vektormi prenášaných parazitov
- školský rok 2022 prax žiakov Súkromnej strednej odbornej školy veterinárnej v Bratislave
- praktické vyučovanie žiakov študijného odboru veterinárna hygiena a zdravotníctvo – drobnochov zo Spojenej školy, org. zložky SOŠ v Ivanke pri Dunaji
- prax vysokoškolských študentov Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre v študijnom programe Špeciálne chovateľské odvetvia
- odborné exkurzie pre študentov Univerzity Komenského v Bratislave, Prírodovedeckej fakulty, Katedry environmentálnej ekológie a manažmentu
- odborné exkurzie pre študentov Univerzity Komenského v Bratislave, Prírodovedeckej fakulty, Katedry živočíšnej fyziológie a etológie

Prehľad účasti na odborných školeniach a tréningoch v roku 2022

6. 4. – 8. 4. 2022	zasadanie komisií Únie českých a slovenských zoológických záhrad pre ťavovité a vzácne plemená domácich zvierat v ZOO Dvůr Králové, ČR
10. 5. – 13. 5. 2022	zasadanie komisií Únie českých a slovenských zoológických záhrad pre starosvetské primáty, poloopice, gibony a ľudoopy a novosvetské primáty v ZOO Plzeň, ČR
24. 5. – 26. 5. 2022	zasadanie valného zhromaždenia a komisie pre ekonomiku Únie českých a slovenských zoológických záhrad v Starej Lesnej, SR
7. 9. – 9. 9. 2022	II. Medzinárodná konferencia CITES, Bojnice
27. 9. – 1. 10. 2022	výročná konferencia Európskej asociácie zoológických záhrad a akvárií, Algarve, PT
12.10. – 14.10.2022	zasadanie komisie Únie českých a slovenských zoológických záhrad pre vzdelávanie v ZOO Ostrava, ČR
20.10. – 21.10.2022	zasadanie komisie Únie českých a slovenských zoológických záhrad pre výživu zvierat v ZOO Ohrada, Hluboká nad Vltavou, ČR
8.11. – 9.11.2022	zasadanie Zoologicko-legislatívnej komisie Únie českých a slovenských zoológických záhrad v Kostelci nad Černými Lesy, ČR
15.11. – 16.11.2022	zasadanie vtáčej komisie Únie českých a slovenských zoológických záhrad v ZOO Ohrada, Hluboká nad Vltavou, ČR

ÚSEK VÝŽIVY ZVIERAT

Zostavovanie nových krmných dávok a úpravy už existujúcich krmných dávok sa nezaobíde bez prihliadania na akosť, množstvo, vyváženosť, rôznorodosť a správnej formy jednotlivých zložiek krmných dávok pre naše zvieratá. Nie bezvýznamnými činiteľmi sú simulácia sezónnosti v dostupnosti jednotlivých prvkov výživy potravinovej ponuky vo voľnej prírode, zohľadnenie druhovo špecifickej potravinovej ekológie, kondície, veku, pohlavia, celkového zdravotného stavu jedincov a fáz reprodukčného cyklu zvierat.

Vyrovnanosť krmných dávok a z nich vyplývajúce zabezpečovanie dennej potreby živín a energie a zodpovedajúca technika kŕmenia v súvislosti so sezónnosťou u mnohých druhov sú jednou z veľkých výziev výživy zvierat v zoológických záhradách. Či už nevhodný výber krmív alebo nevhodná kvalita i nesprávne množstvo skrmovaných krmív spôsobuje nepreberné množstvo zdravotných potiaží a zastavenie reprodukcie. K najčastejším zdravotným problémom spôsobeným nevyváženou, či nevhodnou potravou patrí: obezita, podvýživa, deficiencia vitamínov a minerálov, nadmerné opotrebovanie zubov, pohybovej sústavy, diabetes mellitus, spomalenie rastu a vývoja, srdcové choroby, prerastaniu paznechtov, kopýt či laminitída u kopytníkov. Liečba je komplikovaná a finančne nákladná, preto je nutné venovať intenzívnu pozornosť výžive zvierat, lebo prevencia je vždy lacnejšia.

V roku 2022 sme na krmivá, krmoviny a stelivo použili finančné prostriedky v celkovej výške 324 965,30 €. K najvyšším položkám patrí mäso, ovocie a zelenina. Z vyššie uvedených dôvodov sme zabezpečovali exotickým zvieratám potrebný príjem sušiny, vlákniny, vitamínov nákupom zeleniny, ovocia, špeciálnych krmných zmesí, vitamínových a minerálnych doplnkov. Navýšenie rozpočtu na krmivá môžeme pripísať zvyšovaniu výrobných nákladov (cena surovín, cena energií, cena dopravy) na jednotlivé krmivá a kŕmne zmesi, vyplývajúce z nestabilnej geopolitickej situácie vo svete, tiež zmene/obmene druhovej skladby zvierat a počtu jedincov. Vplyvom klimatických zmien a nášho nedostatočného technického vybavenia sme boli schopní vlastnou produkciou pokryť dodávku čerstvého objemového krmiva len počas jedného mesiaca v roku 2022. Zmenou klimatických podmienok a zavedením zodpovedajúcich pratotechnických opatrení na našich lúčnych porastoch v areáli ZOO predpokladáme aj predĺženie vegetačného obdobia. Tým by sme zabezpečili zvieratám kvalitné objemové krmivo pre bylinožravé druhy zvierat aj na dlhšie časové obdobie. Lúčne seno zodpovedajúcej kvality je nepostrádateľným a základným prvkom v kŕmnej dávke prežúvavých a aj neprežúvavých bylinožravcov s priaznivým obsahom živín, energie, vlákniny, vitamínov a minerálov.

Spotreba krmiva v roku 2022 v €

Druh	Spotreba v €
objemové krmivo	52 209,96
potraviny	4 219,85
mäso	94 937,26
ovocie a zelenina	109 794,59
jadrové krmivo	59 698,32
stelivá	4 105,32
Celkom	324 965,30

VETERINÁRNA STAROSTLIVOSŤ

Veterinárnu starostlivosť v roku 2022 zabezpečovala veterinárna ambulancia Mlynvet, s. r. o. Veterinárna činnosť pozostávala najmä z preventívno-liečebnej starostlivosti podľa dehelmintizačného a vakcinačného plánu, čipovania zvierat, ošetrovania poranení, diagnostiky ochorení a zhoršenia kondície zvierat a vyšetrovania a imobilizácie zvierat pred transferom do iných ZOO.

K najzaujímavejším veterinárnym prípadom patrili tieto úkony:

1. kengura -submandibulárny abces
2. kengura – extrakcia zubu
3. adax- abort a liečba následných komplikácií
4. vazektómia sitatungy
5. sondovanie leguána
6. tuberkulinácia dikdika
7. infúzna liečba a umelý odchov kengury
8. imobilizácia a vyšetrenie orangutana pred transportom
9. sondovanie belane
10. tuberkulinácia lám pred transportom

11. imobilizácia a odber krvi lemura kata
12. korektúra prerastených pazúrov leňocha
13. úprava chodidiel u tiav
14. imobilizácia, odber krvi, rtg a usg vyšetrenie gibona
15. imobilizácia, odber krvi a usg vyšetrenie orangutana

V januári sme prijali preventívne opatrenia v nadväznosti na aktuálnu situáciu výskytu aviárnej influenzy subtypu H5N8 na Slovensku. Opatrenia boli zamerané na ochranu zdravia chovaných vtákov a zamestnancov organizácie. Žiadny prípad nákazy sa v našej ZOO nevyskytol. Po troch mesiacoch Regionálna veterinárna a potravinová správa Bratislava – mesto opatrenia zrušila.

Dňa 30.11.2022 bola vykonaná Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou Bratislava – mesto veterinárna kontrola zariadenia so špeciálnym režimom. Kontrolované boli tri oblasti: oblasť A – dokladová kontrola, oblasť B – fyzická kontrola zariadenia, oblasť C – fyzická kontrola zvierat. Všetky tri kontrolované oblasti boli bez nedostatkov.

Náklady na veterinárnu starostlivosť za rok 2022 v €

Ukazovateľ	Náklady v €
Štátny veterinárny a potravinový ústav a iné laboratórne vyšetrenia	6 047,16
Veterinárne služby	9 933,60
Lieky a liečivá, veterinárny materiál	12 216,85
Dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia (DDD)	1 512
Spolu	29 709,61

III. VYHODNOTENIE ČINNOSTI ODDELENIA VZDELÁVANIA A MARKETINGU

Rok 2022 bol pomerne rôznorodý na aktivity, ktoré sa realizovali prostredníctvom oddelenia vzdelávania a marketingu. Je potrebné spomenúť, že aktivity oddelenia ako aj celej zoologickej záhrady, reflektovali aj novovzniknutú situáciu na Ukrajine. Od 28.2. sme ako inštitúcia poskytovali počas týždňa voľný vstup pre Ukrajincov - sme tak partnerom spoločnej iniciatívy príspevkových organizácií hlavného mesta Bratislava. Voľné vstupy sme poskytovali aj následne príležitostne počas roku.

Oddelenie vzdelávania a marketingu počas daného obdobia realizovalo vzdelávanie verejnosti na online aj offline úrovni.

Aktivitou oddelenia bolo aj zabezpečovanie úspešných zážitkových programov, v ktorých predaji a realizácii sa pokračovalo počas roku 2022 s výnimkou letných prázdnin.

Od septembra sa dostali do ponuky nové zážitkové programy. Novinkou sa stala možnosť stať sa na pol dňa chovateľom žiráf a zážitky pre celú rodinu, ako aj možnosť prekonať svoj strach v programe „Chyť ma ak to dokážeš“. Za rok 2022 bolo predaných 49 zážitkových programov, pričom najpredávanejším programom bolo Valentínske rande so žirafou pre 2 osoby.

Prehľad aktivít a uskutočnených podujatí zameraných na výchovu verejnosti v roku 2022 v ZOO Bratislava

V rámci vzdelávania prebiehala počas roku krúžková činnosť, sprevádzanie a exkurzie pre školy. Obnovili sme spoluprácu s Úniou nevidiacich a slabozrakých a pripravili sme v spolupráci s nimi vzdelávacie a zážitkové programy určené aj pre túto skupinu obyvateľov.

Pravidelne sme navštevovali aj predškolské zariadenia s našimi kontaktnými zvieratami.

Pripravili sme podklady, aby sme sa vedeli uchádzať o členstvo v Svetovej asociácii zoologických záhrad a akvárií (WAZA).

Oddelenie vzdelávania pripravovalo počas roku plán pravidelných komentovaných krmení, ktoré sa konali v priebehu celého roku, aj počas letných prázdnin na dennej báze.

Programy ekologickej výučby pre školy (počas školského roku)

ZOO Bratislava ponúka pre materské, základné a stredné školy interaktívne programy ekologickej výučby ako doplnok prírodovedy, biológie a ekológie.

V ponuke pre školy a škôlky je 5 výučbových programov pre každú vekovú kategóriu. Optimalizovala sa ich obsahová stránka. Programy odzrkadľujú potreby vzdelávania v 21. storočí, obsahujú prvky zážitkovej pedagogiky, skupinovej práce, či diskusie. Vo všetkých programoch sú zakomponované aktivity rozvíjajúce kritické myslenie. Obsahovo sa venujú aktuálnym témam ako sú: ekológia, ohrozené druhy živočíchov, CITES, palmový olej, situácia v moriach, zero waste hnutie, či separácia.

Celkovo sa uskutočnilo 16 objednaných programov, na ktoré prišlo 85 návštevníkov.

Programy tematického sprevádzania pre školské skupiny

Súčasťou výukových programov v ZOO Bratislava sú aj exkurzie v areáli ZOO tak, aby tematicky dopĺňali obsahovú náplň konkrétnych programov. Okrem toho bola vytvorená nová samostatná ponuka komentovaných sprevádzaní s našim lektorom nielen pre školy, ale aj pre dospelých a organizácie. V ponuke pre školy máme 7 okruhov sprevádzania v trvaní 45 - 60 minút. Súčasťou sprevádzania je tiež praktická ukážka preparátov či audio nahrávky vybraných druhov. Pre dospelých je vytvorená stála ponuka 4 okruhov v trvaní od 1,5 do 2 hodiny. Tému sprevádzania je možné po dohode prispôbiť požiadavkám a potrebám danej skupiny.

V druhej polovici roku bolo sprevádzanie vopred objednaných organizovaných skupín zamerané na 3 okruhy, z ktorých si mohli vybrať pre nich najzaujímavejšiu. Úlohou sprevádzania je osobám priblížiť jednotlivé druhy zvierat, ich dôležitosť a podporiť ochranu druhov a zachovanie biodiverzity.

Celkovo sa uskutočnilo 41 objednaných sprevádzaní, na ktoré prišlo 1 220 návštevníkov.

Prírodovedný krúžok v ZOO Bratislava „Cesta okolo sveta“ (september 2021 - jún 2022), „Mladý zoológ“ (september 2022 – jún 2023)

Krúžky prebiehajú formou pravidelných stretnutí detí v areáli ZOO Bratislava. Krúžok: „Cesta okolo sveta“ je určený pre dve vekové kategórie detí vo veku 6 - 8 a 9 – 12 rokov a prebiehal počas týždňa. Krúžok od septembra 2021 do júla 2022 navštívilo 40 detí.

V septembri 2022 sa uskutočnilo prvé stretnutie vzdelávacieho krúžku „Mladý zoológ“, určeného pre deti vo veku od 9-14 rokov. Do konca školského roku v júni 2023 sa spolu uskutoční 20 stretnutí, pričom krúžok sa bude realizovať každé 2 týždne.

V spolupráci s Dom školáci vzdelávací krúžok „Mladý zoológ“ prebieha, ako doplnenie vzdelávania a krúžok po dohode v upravenej forme navštevujú raz do mesiaca.

Krúžok Mladý Zoológ je rozdelený na 3 skupiny a spoločne ho momentálne navštevuje 40 detí.

Denné letné tábory v rézii ZOO

Počas letných prázdnin sa uskutočnili v troch termínoch aj denné letné tábory organizované zoologickou záhradou. V júli sa organizoval tábor dva dni a bol určený pre deti od 5-8 a 9-12 rokov. Počas denného tábora sa deti naučili o rôznorodosti žiráf, zebier a komunikácii vlkov. Súčasťou bolo aj kŕmenie diviakov visajanských a vytvorenie rastlinnej záložky do knihy. V auguste sa konal denný tábor jeden deň a bol tentokrát zameraný na hrošíky libérijské a nosorožce tuponosé južné.

Spolu sa denných táborov zúčastnilo 40 detí.

Letné tábory v ZOO Bratislava

Organizátor denných letných táborov - o.z. Preliezka v spolupráci so ZOO Bratislava pripravili v poradí už osemnásť ročník detských denných táborov „Mladí zoológovia“. Deti mali opäť možnosť zažiť sprevádzanie pri rôznych druhoch zvierat, navštíviť pavilón šeliem, pavilón primátov, dozvedieť sa viac o ohrozených druhoch, povoziť sa na koňoch a zažiť veľa zábavy. ZOO zabezpečovala: ukážky výcviku policajných psov, sprevádzanie pri výbehoch a vozenie na koňoch.

Počet účastníkov: 1858

Komentované kŕmenia zvierat (február-december 2022)

Počas letných prázdnin sa denne konali komentované kŕmenia podľa stanoveného rozvrhu pri druhoch zvierat ako sú pes ušatý, antilopy nilgau a antilopa vraná, nosorožce tuponosé južné, kozorožce alpské, hrošíky libérijské, žirafy Rothschildove, zebry Chapmanove, lamy krotké, alpaky, zubry európske, medveď hnedý, jelene a muflóny, gibony zlatolíce, makaky magoty, hyeny pásavé, jaguáre americké, pandy červené,

Mimo letných prázdnin sa komentované kŕmenia zvierat konali počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Návštevníci sa tak mohli zúčastniť komentovaných kŕmení realizovaných chovateľmi pri druhoch ako antilopy nilgau antilopy vrané, kozorožce alpské, medveď hnedý, lamy krotké, alpaky, zubor európsky, hyeny pásavé, jelene európske, muflóny lesné, pes ušatý, nosorožce tuponosé južné, kôň Przewalského, belaňa tundorvá či králik domáci a koza holadnská domáca..

Celkovo sa uskutočnilo 301 komentovaných kŕmení, na ktoré sa prišlo pozrieť dovedna 7616 návštevníkov a live stream, ktorý sa vysielal 7 krát v mesiacoch apríl a máj 2022 a sledovalo ho 188 návštevníkov.

Vzdelávacie aktivity a spolupráce

V roku 2022 pokračovala spolupráca s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska za účelom priblíženia sveta zvierat aj zrakovo znevýhodneným ľuďom. Stretnutia sa konali od júna do októbra 2022 raz za mesiac. Prvé tri stretnutia sa konali mimo nášho areálu v Karlovej vsi v centre Únie nevidiacich a slabozrakých. Posledné stretnutie sa konalo v našom areáli v ZOO.

Celkový počet účastníkov: 95

V tomto roku sme začali spolupracovať s Centrom Raná starostlivosť a maminou Tamarou Pavelkovou, ktorá centrum navštevuje so svojou dcérou zo zrakovým znevýhodnením. Pre deti a rodičov, ktorí mali záujem, sme v našej ZOO pripravili špeciálny krúžok pod názvom „Spoznávajme dotykom“, kde deti spoznávajú ríšu zvierat. Počas celého roku sa stretnutia konali raz za mesiac, vždy v sobotu.

V spolupráci s BROZ (Bratislavské regionálne ochrannárske združenie) sme realizovali výstavu diel desiatich umelcov, ktorí zobrazili živočíchy ohrozené klimatickými zmenami. Cieľom je priblížiť návštevníkom dôležitosť zachovania biodiverzity a vplyvov klimatických zmien na život okolo nás.

Počas víkendu 10.-11.09.2022 u nás organizovala firma Lactoseven kids akciu k ich výrobkom. V spolupráci so vzdelávacím oddelením pre našich návštevníkov bola pripravená areálová hra, ktorá priblížila návštevníkom potravu a trávenie zvierat vybraných zvierat. Po vyriešení hry a odovzdaný správnej odpovede si pre návštevníkov spoločnosť Lactoseven kids pripravila malé prekvapenie.

Tento rok sme sa zapojili prvýkrát v spolupráci s Metropolitným inštitútom v Bratislave do kampane Týždeň pre deti. Podujatie sa konalo počas týždňa od 21. do 24. novembra 2022. Boli oslovené všetky základné školy v Bratislave, kde si mohli vybrať aj z našej ponuky exkurzií alebo vzdelávacie programy.

Celkovo nás navštívilo 130 návštevníkov.

Iné aktivity oddelenia vzdelávania a marketingu pre verejnosť

5.2.2022 - Usporiadali sme workshop zameraný na ochranu a prikrmovanie voľne žijúceho vtáctva. V spolupráci s docentkou Zlaticou Orszagovou z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sme pripravili pre našich návštevníkov prednášku o našich druhoch a ako ich prikrmovať.

Návštevnosť: 928

5.3.2022 – Svetový deň divokej prírody – sprevádzania netradičným okruhom ohrozených druhov živočíchov žijúcich v našej ZOO ako aj komentované krmenia a zaujímavá prednáška.

Návštevnosť: 823

19.3.2022 – K Medzinárodnému dňu lesov sme pripravili rovnako event spojený s workshopmi a komentovaným krmením. Hasiči nám pripravili prednášku, ako sa správať v lese či pri ohnisku, alebo prípadne ako reagovať pri požari.

Návštevnosť: 555

16.4.2022 - Otvorenie sezóny. Podujatie okrem oficiálnej časti obsahovalo aj sprevádzanie s pani riaditeľkou a Jakubom Lužinom. Sprievodnou akciou bolo krmenie jarných prírastkov oviec ouessantských.

Návštevnosť: 1333

23.4. -24.4.2022 - Bratislavské mestské dni – zapojili sa všetky oddelenia ZOO – hospodárska správa – výstava ťažkej techniky, zoológické odd. – výstava preparátov a veterinárnych pomôcok, vzdelávanie – komentované krmenia a vzdelávací ostrov (triedenie odpadu), divadielko Babena a drevený kolotoč v areáli. Ukážka zásahu kynológov.

Návštevnosť: 4491

22.5.2022 – Deň Biodiverzity sa niesol v duchu Afriky – vystúpenie skupiny Afrikany, „Cukrová vata“ s pani riaditeľkou (2. časť odpočtu), uvítanie mláďaťa hrošíka, otvorenie výstavy BROZ, prednáška pána Šmídu na tému Pralesy. Vzdelávací ostrov, dielničky pre deti.

Návštevnosť: 3138

1.6.2022 - Medzinárodný deň detí v ZOO – komentované krmenia zvierat, komentované sprevádzanie s maňuškou Sárrou pre najmenšie detičky.

Návštevnosť: 1784

25.6.2022 - Deň žiráf – komentované krmenie žiráf, výstava historických fotografií, slávnostné otvorenie voliéry pre ary zelené, premietanie filmu- Africká savana. Ochutnávka afrického dezertu.

Návštevnosť: 959

28.6.2022 - Deň novinárov ZOO – predstavenie spolupráce ZOO Bratislava a OZ priatelia ZOO.

Prvým spoločným projektom ZOO Bratislava a OZ Priatelia ZOO je Lepší domov pre hrošíky.

Návštevnosť: 20

16.7.2022 - Svetový deň šimpanzov, ktorého súčasťou bolo sprevádzanie okruhom primáty (mačiak Brazzov, lemur kata, saimiri vevericovitý, makak magot, gibbon zlatolící, šimpanz učennivý). Zároveň sa v tento deň konalo aj komentované stretnutie pri šimpanzoch a realizoval sa vzdelávací ostrov a tvorivé dielničky za pavilónom primátov.

Návštevnosť: 2360

31.7.2022 - sa po prvýkrát v ZOO uskutočnilo podujatie „Verejná obývačka“ rozmanitosti, pri ktorom sme spolupracovali s Islamskou nadáciou na Slovensku. Pri výbehu bolo nainštalované autentické orientálne sedenie, ktoré je v arabskom svete známe ako majilis. V rámci tohto priestoru sa konal sprievodný program – workshop arabského písma, kvízovanie, ihrisko tematických spoločenských hier. Cieľom podujatia bolo upriamiť pozornosť na podporu medzikultúrnej tolerancie a diverzity.

Návštevnosť: 2522

Niekoľko dní počas augusta spríjemnili prechádzku po ZOO rodinám zábavná dvojica Pásik a Bodka, ktorí svojim programom zaujali najmä najmenších a formou hier, pesničiek a tancom ich vtiahli do zaujímavého sveta zvieracej ríše.

12.8.2022 - sa konalo podujatie „Cestovateľský zápisník“, počas ktorého Mgr. Branislav Šmída, PhD. porozprával návštevníkom o svojich cestách do juhoamerických Tepui. Následne sa vo večerných hodinách konalo prvé večerné sprevádzanie Karpatským lesom v našej ZOO zakončené degustáciou vína so someliérom, na ktorú sa mohli návštevníci vopred prihlásiť.

Návštevnosť: 1605

13.8.2022 - sa v spolupráci s Mestskou knižnicou Bratislava konalo podujatie „Spoznaj v ZOO svet nevidiacich a slabozrakých“, kde mali deti aj dospelí možnosť vyskúšať na vlastnej koži svet zrakovo znevýhodnených. Počas podujatia bolo predstavených niekoľko knižných titulov zo zvieracej ríše, Braillove písmo, v rámci tvorivých dielničiek a vzdelávacích ostrovov boli pripravené rôzne preparáty a lebky zvierat. Medzi jednotlivými čítaniami mohli deti aj dospelí využiť príležitosť pohladkať a chytiť kontaktné zvieratá. Dokonca so škraboškou na očiach zistili, ako nevidiaci vnímajú dotykom živé zviera.

Návštevnosť: 2191

20.8.2022 - Svetový deň orangutanov. Počas podujatia sa organizovalo komentované sprevádzanie, stretnutie pri orangutanoch a vzdelávací ostrov, kde sa návštevníci mali možnosť dozvedieť nielen viac o samotných orangutanoch ale aj problematike palmového oleja.

Návštevnosť: 1724

28.8.2022 - sa v ZOO opäť uskutočnilo podujatie „Verejná obývačka“ rozmanitosti, pri ktorom sme spolupracovali s Islamskou nadáciou na Slovensku. Pri výbehu bolo nainštalované autentické orientálne sedenie, ktoré je v arabskom svete známe ako majilis. V rámci tohto priestoru sa konal sprievodný program – ochutnávka čajov, workshop arabského písma, kvízovanie, ihrisko tematických spoločenských hier. Cieľom podujatia bolo upriamiť pozornosť na podporu medzikultúrnej tolerancie a diversity.

Návštevnosť: 1796

3.9.2022 – sa konalo naše pravidelné podujatie, ktoré organizujeme už niekoľko rokov so SZOPR Miniopterus. Tento rok sa podujatie konalo počas dňa a bolo určené najmä pre najmenších. Podujatie sa konalo za pavilónom primátov, vystavovali sa fotografie netopierov, odborníci o nich rozprávali, deti sa mohli zapojiť do súťaží a dokonca vidieť živých netopierov zo záchranej stanice.

Návštevnosť: 2071

24.9.2022 - Svetový deň nosorožcov - sprevádzanie horným okruhom, ktoré bolo zakončené komentovaným kŕmením nosorožcov. Súčasťou podujatia boli aj tvorivé dielničky, vzdelávací ostrov a areálová hra s odmenou v ZOOshope. Prednáška Mgr. Branislava Šmídu, PhD. o divožijúcich hrošíkoch libérijských.

Návštevnosť: 1406

V spolupráci s OZ Priatelia ZOO sme spustili kampaň na podporu našich hrošíkov libérijských, u ktorých v chovnom zariadení sme zistili havarijný stav strechy. Na 15.9.2022 sa plánoval organizovať benefičný koncert na podporu hrošíkov libérijských, ktorý bol nakoniec kvôli nepriaznivému počasiu zrušený. Na koncerte mali vystupovať kapely ako Le Payaco, Billy Barman, Orchester Worchester, Červený Bicykel.

1.10.2022 - Svetový deň zvierat – bohatý program plný afrických rytmov skupiny Afrikana, prednáška a diskusia k ochrane a právam zvierat, cestovateľské zážitky Romana Nemca z Antarktídy a migrácie vráskavcov či návštevy Amazonského pralesa, divadelné predstavenie od SpoznaVoza, zvieracie origami s RC Prešporkovo, stolové hry so zvieracou tematikou, ukážky potravy zvierat a množstvo aktivít pre deti i dospelých. Počas celého dňa prebiehali v areáli aj komentované kŕmenia zvierat.

Návštevnosť: 542

28.10.-31.10.2022 – Lampiónový sprievod po ZOO – každý deň sa počas tohto obdobia konal vo večerných hodinách lampiónový sprievod po ZOO, ktorý bol počas víkendov ešte obohatený o vyrezávanie tekvic, ktoré následne skrášlili areál alebo boli použité ako enrichment pre zvieratá

Návštevnosť: 3083

26.11.2022 – po prvýkrát sa uskutočnilo podujatie „Zimný trh v ZOO“, počas ktorého si mohli návštevníci vychutnať čaro nadchádzajúcich sviatočných chvíľ a zažiť originálnu sviatočnú atmosféru v ZOO. V tento deň bol pripravený vzdelávací ostrov o zvieratách v zime, tvorivé dielničky zamerané na výrobu enrichmentu pre zvieratá, sprevádzaná

prechádzka zimnou ZOO, komentované krmenia zvierat, stánok vianočných darčiekov zo ZOOshopu, predaj krabičiek šťastia. Súčasťou tohto podujatia bolo aj stretnutie s našimi adoptívnymi rodičmi zvierat, ktorých sme pozvali do ZOO, aby sme sa im osobne poďakovali za podporu počas celého roku.

Návštevnosť: 385

4.12., 11.12.2022 – Zimný trh v ZOO so vzdelávacím ostrovom o zvieratách v zime, tvorivými dielničkami zameranými na výrobu enrichmentu pre zvieratá, komentované krmenia zvierat, stánok vianočných darčiekov zo ZOOshopu, predaj krabičiek šťastia.

Návštevnosť: 250

15.-22.12.2022 – ZOO Bratislava na Vianočnom Hlavnom trhu v Bratislave. V týchto dňoch sa zoologická záhrada stala súčasťou stánkov na vianočných trhoch na Hlavnom námestí, podujatí organizovaných BKIS. Na trhoch sa predávali produkty zo ZOOshopu, ale aj sa informovali návštevníci trhov o aktivitách a činnosti zoologickej záhrady.

V roku 2022 sme pokračovali v nastavenom trende z roku 2021 a intenzívne zvyšovali komunikáciu na sociálnych sieťach. Zamerali sme sa na aktuálne témy týkajúce sa ekológie, udržateľnosti, straty biodiverzity, ochrany prírody, ohrozených druhov zvierat a napokon i predstaveniu zvierat a zamestnancov v našej ZOO.

V našom areáli sme udržiavali stálu obsadenosť knižných búdok, kde si mohli návštevníci aj v roku 2022 vybrať z rôznych kníh a časopisov zameraných nie len na zvieratá a príjemnou formou tak stráviť čas u nás. Koncom roku pribudli aj vzdelávacie tabule k téme prikrmovania vtáctva počas zimy a k ochrane a podpore gibbonov vo Vietname, na ktorom sa naša ZOO zúčastňuje.

Ostatné aktivity marketingového oddelenia

Keďže oddelenie marketingu zastrešuje aj z veľkej časti prenájom priestoru v zoologickej záhrade, veľkou témou v roku 2022 bolo zabezpečenie kvalitnej gastro ponuky v areáli. V prvej polovici roku prebehla verejná obchodná súťaž, ktorej zámerom bolo obsadenie dvoch stálych gastro prevádzok – Bufet pri plameniakoch, Bufet pri opiciach. Zámerom bolo zabezpečiť kvalitnejšiu gastro ponuku v areáli a to najmä počas celého roku.

V júni prebehla prerábka ZOOshopu, ktorá pretvorila zastaraný a nevyhovujúci objekt na reprezentatívny a esteticky kvalitnejší priestor, kde vieme ponúknuť viac tovaru lákavejšou formou. Zároveň sa ponuka ZOOshopu, vo forme pop-upu, stala súčasťou podujatí v ZOO. Na konci novembra sa rozšírila ponuka eshopu zoologickej záhrady aj o fyzické produkty – pekné vecičky zo ZOO, ktoré boli komunikované aj ako originálne a jedinečné vianočné darčekom, z ktorých mnohé majú zero waste rozmer a zároveň pomáhajú.

V tomto roku naše oddelenie pomohlo rozbehnúť aj fundraisingové aktivity v spolupráci s OZ Priatelia ZOO za účelom získania finančných prostriedkov na rekonštrukciu strechy hrošíka libérijského, ktorá sa v septembri úspešne zrealizovala. Je v pláne v týchto aktivitách pokračovať aj v roku 2023.

PR aktivity

V spolupráci s FUN rádiom sme počas roku pripravovali piatkový fun fact o zvieratách z našej ZOO, ktorý komunikovali ich chovatelia. Ďalej v pravidelnej periodicite uverejňujeme články v Karloveských novinách a komunikujeme aj prostredníctvom časopisu InBA. Realizovali sme niekoľko výstupov pre Rádio Regina Západ, Rádio Slovensko, Denník N, TV Markíza, TA3, TV JOJ, TV Bratislava, TV Ružinov, tlač - Sme, časopis Metropola, Nový čas. V spolupráci s TV Pravda sme pripravili sériu 9 online videí s názvom Za dverami ZOO, kde približujeme zvieratá zo ZOO. Videá boli odvysielané počas letných prázdnin. Kooperovali sme aj na produkcii klipu pre skupiu Paci Pac a jeden z dielov pre reláciu Fidlibum.

V spolupráci s reklamnou agentúrou Jandl sme pripravili kampaň – pozvánku do ZOO, ktorá bola na 50 billboardoch a 20 citylightoch v rámci mesta Bratislavy. V decembri sme pri zoologickej záhrade uverejnili aj kampaň – pozvánku do zimnej ZOO, ktorú sme tiež pripravili v spolupráci s agentúrou Jandl.

Účasť na konferenciách

Oddelenie sa zúčastnilo na Komisii vzdelávania a marketingu UCSZOO v Ostrave.

IV. VYHODNOTENIE ČINNOSTI HOSPODÁRSKEJ SPRÁVY A ÚDRŽBA ZELENE

V zimných mesiacoch pracovníci RvaS zabezpečovali odhŕňanie snehu v prehliadkovej časti areálu a v prípade nutnosti i posyp komunikácií posypovou soľou. Pracovníci rastlinnej a sadovníckej činnosti vykonávali úpravy, opravy a revitalizáciu trávnikov v celom areáli ZOO, nakoľko tieto boli po zimných mesiacoch značne poškodené. Vykonali tiež úpravu kríkov, živých plotov a úpravu záhonov. Čistili areál od napadanej haluziny a lístia počas zimných mesiacov. Pripravovali areál rôznymi úpravami trávnikov, kríkov a záhonov na otvorenie sezóny. Kvôli výskytu COVID-19 bola vykonávaná dezinfekcia vnútorných priestorov, verejných WC a bola k dispozícii dezinfekcia rúk pri vchode do ZOO, aj v areáli ZOO. Pracovníci úseku rastlinnej výroby a sadovníctva sa počas celého roku venovali údržbe jestvujúcej zelene, zabezpečovali čistotu chodníkov a komunikácií v expozičnej časti a dodávateľsky zabezpečovali novú výsadbu, ako aj špeciálnu údržbu paliem, okrasných kríkov a stromov. V rámci údržby jestvujúcej zelene boli vykonávané úpravy trávnikov- kosenie, polievanie, hrabanie, hnojenie a v niektorých častiach i mulčovanie. V rámci údržby živých plotov išlo najmä o ich strihanie a polievanie. Pracovníci úseku venovali značnú pozornosť ochrane stromov opletivovaním, v záujme zamedzenia okusu stromov niektorými jedincami chovaných živočíchov. Celoročne vykonávali údržbu čistoty areálu zberom odpadkov a vysýpaním smetných košov v areáli ZOO. Takisto celoročne zabezpečovali napájanie zvierat v hornej časti ZOO multikárou a vyvážanie kontajnerov s hnojom z výbehov kontajnerovým vozidlom RENAULT na hnojisko ZOO.

AUTODOPRAVA	Plán v €	Čerpané v €	% plnenia
Oleje, tuky, mazadlá	250	149,89	59,96
PHM	9 000	10 293,31	114,37
Automateriál	2 500	1 286,04	51,44
Opravy a údržba motorových vozidiel	9 000	19 809,97	220,11

ODPADY	Plán v €	Čerpané v €	% plnenia
Komunálny odpad	21 255	21 251	99,99
Ostatné odpady	2 000	604	30,21
Živočíšny odpad	2 000	2 411	120,56
Stočné	12 000	8 356	69,64

ENERGIE	Plán v €	Čerpané v €	% plnenia
Elektrina	260 000	209 336,05	80,51
Plyn	251 016	124 205,41	49,48
Voda	32 000	7 890,30	24,66

V. VYHODNOTENIE PERSONÁLNEJ PRÁCE

VÝVOJ ZAMESTNANOSTI

Ekonomický odbor v ZOO Bratislava zastrešuje všetky činnosti súvisiace s personálnym manažmentom a personálnou politikou organizácie. Pracovné podmienky, ako napr. 37,5 hod pracovný týždeň, ale tiež odmeňovanie zamestnancov sa riadi zákonmi č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a taktiež aktuálne platnou Kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Od 1.1.2022 vstúpila do platnosti nová Organizačná štruktúra ZOO, ktorá prešla k 1.7.2022 aktualizáciou. Zohľadnili sa v nej zmeny, ktoré sa v priebehu prvého polroku ukázali ako potrebné na zlepšenie zabezpečenia plynulého chodu organizácie.

Počas roku 2022 bolo uzavretých 85 pracovných zmlúv a dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, z toho 30 na sezónne práce. Zamestnávali sme 2 pracovníkov so zmenenou pracovnou schopnosťou. Z pracovníkov zamestnaných v hlavnom pracovnom pomere ukončilo pracovnú zmluvu 24 zamestnancov.

Rok	Priemerný evidenčný počet zamestnancov	
	Prepočítaný	Vo fyzických osobách
2022	74,71	73
2021	72,59	69
2020	69,04	67

Rok	Priemerná hrubá mesačná mzda v €
2022	1 306
2021	1 218
2020	1 106

VI. HOSPODÁRENIE ORGANIZÁCIE

Na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 1066/2021 zo dňa 16.12.2021, ktorým bol schválený rozpočet hlavného mesta SR Bratislavy na rok 2022, nasledovne:

„Z“ Bežný transfer – príspevok na prevádzku	1.611.677 €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1.077.846 €
„Z“ Kapitálový transfer – príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	480.000 €

Bežný transfer zahŕňa príspevok na výdavky plánované na nákup krmiva, prípravu a realizáciu tradičných podujatí pre verejnosť, veterinárne služby, spotrebu energií, mzdové náklady, pravidelné prehliadky a opravy motorových vozidiel, nákup pohonných hmôt a špeciálnych kvapalín pre motorové vozidlá, nákup záhradných potrieb a náradia, pracovných odevov a obuvi, opravy a úpravy chovných zariadení, služby geodetov, architektov a krajinných architektov a ostatné náklady spojené s prevádzkou ZOO.

Záväzný ukazovateľ na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania zohľadňuje nároky zamestnancov organizácie vyplývajúcej z legislatívy.

Kapitálové výdavky na rok 2022 v sume 480.000 € na:

- chovné zariadenie pre medveďa hnedého	400.000 €
- koncepcia rozvoja ZOO – projekt. Dokumentácia I.etapa	60.000 €
- tropický pavilón Papilonia	20.000 €

I. zmena rozpočtu

Schválená Mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavy na zasadnutí dňa 26.05.2022 uznesením č.1236/2022 nasledovne:

„Z“ Bežný transfer – príspevok na prevádzku	1.619.437 €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1.077.846 €
„Z“ Kapitálový transfer – príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	480.000 €

Zmena rozpočtu v programe 4.4 predstavuje zvýšenie bežných výdavkov v sume 7.760 €. Finančné prostriedky sú určené na odstránenie havarijného stavu šúbrov-priechodového mechanizmu vo výbehu šelie.

II. zmena rozpočtu

Na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 1066/2021 zo dňa 16.12.2021, bod D,1, bolo vykonané primátorom mesta rozpočtové opatrenia č.2, ktorým sa upravuje príspevok organizácie ZOO:

„Z“ Bežný transfer – príspevok na prevádzku	1.629.437 €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1.077.846 €
„Z“ Kapitálový transfer – príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	480.000 €

Zmena bežného príspevku na rok 2022 bola účelovo určená nasledovne:

- nastavenie fungovania tímu a organizácie ZOO	1.836 €
- digitalizácia a zefektívnenie komunikácie zamestnancov	8.200 €

III. zmena rozpočtu

Schválená Mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavy na zasadnutí dňa 23.06.2022 schválilo uznesením č.1291/2022 zmenu rozpočtu nasledovne:

„Z“ Bežný transfer – príspevok na prevádzku	1.850.693 €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1.088.346 €
„Z“ Kapitálový transfer – príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	246.000 €

Zmena bežného príspevku na rok 2022 v sume 221.220 € bola účelovo určená nasledovne:

- 7.020 € za audit na základe záverov MAG. Kontroly, dodávateľsky vykonaný cez PARTBAR AUDIT, s.r.o.
- 14.200 € novovytvorené miesto kontrolóra na obdobie 6-12.2022, z toho 610 mzdy v sume 10.500 €,
- 620 € odvody v sume 3.700 €
- 200.000 € na zvýšenie cien energií od dodávateľov
- Zmena kapitálového transferu na rok 2022 v sume – 234.000 € bola účelovo určená nasledovne:
- CHZ pre medveďa hnedého -400.000 €
- CHZ pre vlka, rekonštrukcia 10.000 €
- vozidlo na transport zvierat a krmiva 75.000 €
- rekonštrukcia objektu šelminca 60.000 €
- transportné bedne 21.000 €

IV. zmena rozpočtu

Na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy zo dňa 15.12.2022 uznesením schválilo zmenu rozpočtu a aj úpravu finančných vzťahov v zmysle rozpočtového opatrenia primátora hl. mesta SR Bratislavy č.7 zo dňa 30.11.2022 nasledovne:

„Z“ Bežný transfer – príspevok na prevádzku	1.851.227 €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1.088.346 €
„Z“ Kapitálový transfer – príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	181.000 €

Zmena bežného príspevku na rok 2022 v sume 534 € bola účelovo určená na navýšenie fin. prostriedkov rekreačné poukazy pre zamestnancov ZOO.

Zmena kapitálového príspevku na rok 2022 v sume - 65.000 € bola účelovo určená nasledovne:

- koncepcia rozvoja ZOO – PD – I.etapa - 45.000 €
- tropický pavilón Papilónia - 20.000 €

NÁKLADY

Náklady v hlavnej činnosti za sledované obdobie sme čerpali na 103,18 % v sume 3.703.810 €, čo je mierny nárast oproti plánu.

Náklady v podnikateľskej činnosti za sledované obdobie sme čerpali na 74,43 % v sume 192.030 €, čo je pokles oproti plánu.

Vyššie čerpanie nákladov na niektorých položkách ako napr.:

Spotreba materiálu.

V roku 2022 bola spotreba materiálu 447.604 €, čo je viac oproti roku 2021 o 22 726 €.

Väčšia spotreba bola u hutného materiálu, ktorý bol použitý na opravu mosta nad riekou Vydricou, opravu výbehu pre hieny, šelmy, medveďa a hrošíka. Farby a laky, ktorými sa natieral celý areál oplotenia, most, výbehy a ubikácie losiek, lavičky.

Opravy a údržba.

Nárast na opravách hlavne dopravného parku, na automobile Iveco Daily, ktoré bolo v roku 2022 dvakrát servisované.

Elektromobily, na ktorých prebehol servis, taktiež výmena nových elektrobatérií.

Nakoľko vozový park ZOO ja veľmi zastaralý, vyžaduje si vynakladanie nemalých prostriedkov na opravu.

Spotreba energie.

V roku 2022 predstavovali náklady na energie (zemný plyn, elektrická energia a voda) úhrnom 341.431,76€

V prípade elektrickej energie predstavoval ročný náklad 209.336,05 € pri spotrebe 1175 MWh. Voči roku 2021 sme znížili spotrebu o 129 MWh energie (11% spotreby minulého roka) čo vo finančnom vyjadrení predstavuje úsporu 21.967 €. Jednotková cena elektrickej energie sa zvýšila zo 150 €/MWh (vrátane DPH) v roku 2021 na 170,15€ za MWh (vrátane DPH) v roku 2022.

Ročná spotreba zemného plynu dosiahla 708 MWh pri náklade 124.205,41€. Spotreba zemného plynu bola na približne rovnakej úrovni ako v roku 2021, avšak tu došlo k enormnému nárastu ceny komodity. V roku 2021 sme nakupovali zemný plyn v priemernej cene 50,28€/MWh (vrátane DPH) a v roku 2022 v priemernej cene 200,52€ za MWh (vrátane DPH), čo predstavuje medziročný nárast o enormných 400%.

Náklad na vodné, stočné a odvod vody z povrchového odtoku predstavoval 7.890,30€. Spotreba voda bola na približne rovnakej úrovni ako v roku 2021, tu došlo len k miernemu nárastu ceny vodného o 2,4% v mesiaci marec.

Medziročné porovnanie vybraných nákladov z hlavnej činnosti:

Náklady	Rok 2021	Rok 2022	Medziročné porovnanie	
	Hlavná činnosť		Nárast/pokles	
	skut. I-XII.	skut. I-XII.	v €	v %
Spotreba materiálu	424 878	447 434	22 555	5%
Spotreba energie	275 073	341 432	66 358	24%
Služby z toho:	470 614	491 207	20 593	0
- opravy a udrzovanie	84 167	133 085	48 918	58%
- cestovné	2 125	9 274	7 150	337%
- náklady na reprezentáciu	3 622	2 436	-1 186	-33%
- ostatné služby	380 701	346 411	-34 289	-9%
Osobné náklady	1 445 303	1 570 120	124 817	0
- mzdy	1 028 679	1 097 844	69 165	7%
- OON	38 510	72 840	34 330	89%
- zákonné sociálne poistenie	373 466	394 137	20 672	6%
DDS	4 648	5 299	651	14%
zákonné sociálne náklady	42 909	62 712	19 803	0
- sociálny fond	11 490	12 071	582	5%
- prisp. na stravovanie	18 216	27 819	9 603	53%
- odstup., odchodné	10 567	15 030	4 463	42%
- ND náhrada	1 083	5 630	4 546	420%
- rekreačné poukazy	1 258	1 513	255	20%
- vstup, prevent.prehliadky	295	649	354	120%
Daň z nehnuteľností	58	58	0	0%
Ostatné dane a poplatky	23 863	22 786	-1 077	-5%
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	400 986	42 078	-358 908	-90%
Manká a škody+pokuty a penále	1 500		-1 500	-100%
Odpisy	326 003	334 035	8 032	2%
Tvorba ostatných rezerv z prev.činnosti	59 908	377 152	317 244	530%
Tvorba zák. oprav.polož.,ostatných polož.	16 563	482	-16 081	-97%
Kurzové straty	21	144	123	575%
Ostatné finančné náklady	13 681	14 172	490	4%
S p o l u	3 501 360	3 703 810	202 450	0

Medziročné porovnanie vybraných nákladov z podnikateľskej činnosti:

Náklady	Rok 2021	Rok 2022	Medziročné porovnanie	
	Podnikat. činnosť		Nárast/pokles	
	skut. I-XII.	skut. I-XII.	v €	v %
Spotreba materiálu	2 054	7 261	5 207	254%
Spotreba energie	300	1 536	1 236	412%
Predaný tovar	44 516	64 482	19 965	45%
Služby z toho:	11 888	12 066	178	2%
- opravy a udržiavanie	0	69	69	
- ostatné služby	11 888	11 998	110	1%
Osobné náklady	95 156	102 178	7 022	7%
- mzdy	65 463	54 804	-10 659	-16%
- OON	6 535	12 857	6 322	97%
- zákonné sociálne poistenie	22 771	22 114	-656	-3%
DDS	373	556	183	49%
zákonné sociálne náklady	386	12 402	12 016	3113%
- sociálny fond	0		0	
- prís. na stravovanie	386	831	445	115%
- odstup., odchodné		11 571	11 571	
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	364	560	196	54%
Manká a škody+pokuty a penále	0	418	418	
Tvorba ostatných rezerv z prev.činnosti	0	2 861	2 861	
Tvorba zák. oprav.polož., ostatných polož.	357	75	-282	-79%
Ostatné finančné náklady	42	37	-5	-12%
Splatná daň z príjmov, daň z úrokov	2 611	0	-2 611	-100%
S p o l u	157 660	192 030	34 370	22%

VÝNOSY

Celkové výnosy za sledované obdobie v hlavnej činnosti sme splnili na 99,58 %, čo predstavuje zníženie oproti plánu a tiež zníženie o 18,89 % oproti roku 2021. Výnosy v podnikateľskej činnosti sme splnili na 84,77 % čo predstavuje pokles o 10,93 % oproti roku 2021.

Vlastné výnosy tvorili najmä:**Tržby z predaja zvierat.**

Počas sledovaného obdobia sme zaznamenali predaj zvierat v sume 522 € v prevažnej miere z vlastného odchovu, ktoré museli byť odpredané kvôli prevencii imbridingu (príbuzenského párenia).

Tržby za vlastné výkony a vstupné.

Počas sledovaného obdobia sme dosiahli tržby zo vstupného vo výške 1.269.467 €, čo predstavuje 91,07 % z celkového plánu, čo je viac oproti roku 2021 o 61 699 €.

Výnosy z darovaných prostriedkov od subjektov mimo verejnej správy.

Tu sú zúčtované finančné prostriedky, ktoré nám boli poskytnuté od našich sponzorov s účelovým určením na kŕmne dávky, enrichment, chovné zariadenia a všeobecný rozvoj pre adoptované zvieratá v sume 47.807 €.

Hospodársky výsledok za rok 2022 sme dosiahli nasledovne:

hlavná činnosť	- 128.725 €
podnikateľská činnosť	21.066 €

Hospodársky výsledok v hlavnej činnosti je záporný, z dôvodu tvorby rezervy na súdny spor a ušlý zisk West Medii, s ktorou je ZOO BA od roku 2021 v súdnom spore.

Rezerva v roku 2022 predstavuje sumu 377.151 €.

Medziročné porovnanie vybraných výnosov z hlavnej činnosti:

Ukazovateľ	Rok 2021		Rok 2022		Medziročné porovnanie	
	Hlavná činnosť		Hlavná činnosť		Nárast/pokles	
	skut. I-XII.	skut. I-XII.	v €	v %		
Tržby za vl.výrobky - zvieratá	6360	522	-5 838	-92%		
Tržby z predaja sl.	1 236 852	1 309 185	72 333	6%		
z toho: - vozenie pony	10 036	7 756	-2 280	-23%		
-tábory, ostatné	13 418	31 462	18 044	134%		
- vstupné	1 207 768	1 269 467	61 699	5%		
- reeklama a marketing	5 630	500	-5 130	-91%		
Zmena stavu zvierat	1 064	490	-573	-54%		
Aktivácia	0	6 084	6 084			
z toho: - krmivá		5 237	5 237			
- ostatné	0	846,49	846			
Ostatné výnosy z prev.činnosti	35 828	13 734	-22 094	-62%		
- poisťné plnenie	0	2 935	2 935			
- ostatné	32 154	6 082	-26 072	-81%		
- popl.za ubytovňu	3 674	4 665	991	27%		
- nájomné	0	52	52			
Zúčtovanie zákonných rezerv a opr.pol.	0	59 908	59 908			
Zúčtovanie ostatných rezerv z prev.čin.	0	18 537	18 537			
Výn.z bež.transf.od ostat.sub. mimo VS	28 578	48 027	19 449	68%		
Vlastné príjmy	1 308 682	1 456 487	147 805	11%		
Výnosy z bež.transferov	1 687 674	1 851 227	163 553	10%		
Výnosy z bež.transferov BMK	6 754		-6 754	-100%		
Výnosy z kapit.transferov	238 437	240 384	1 947	1%		
Výnosy z kapit.transferovzo ŠR	15 018	1 266	-13 752	-92%		
Výnosy z kapit.transf....mimo VS-ostatné		15 018	15 018			
Výnosy z kapit.transf.od ost.sub.mimo VS	5 322	10 703	5 381	101%		
Spolu	3 261 886	3 575 085	313 199	10%		
Hospodársky výsledok	-239 474	-128 725	110 749	-46%		

Medziročné porovnanie vybraných výnosov z podnikateľskej činnosti:

Ukazovateľ	Rok 2021		Rok 2022		Medziročné porovnanie	
	Podnik.čin.		Podnik.čin.		Nárast/pokles	
	sk. I-XII.	sk. I-XII.	v €	v %		
Tržby z predaja sl.	11 734	2 044	-9 690	17%		
-tábory, ostatné	10 573	53	-10 520	0%		
- reeklama a marketing	1 161	1 991	830	172%		
Tržby za tovar:	89 062	122 828	33 766	138%		
- zooshop	89 062	122 828	33 766	138%		
Ostatné výnosy z prev.činnosti	66 685	93 324	26 639	140%		
z toho: - inventúrne prebytky	-2	63	65			
- ostatné	0	10	10			
- nájomné	66 686	93 250	26 564	140%		
Zmluvné pokuty, penále	0	500	500			
Vlastné príjmy	167 481	218 695	51 215	131%		
Spolu	167 481	218 695	51 215	131%		
Hospodársky výsledok	9 821	21 066	11 245	214%		

ZHODNOTENIE MAJETKOVEJ POZÍCIE

Z vlastných zdrojov sme financovali nasledovné kapitálové výdavky:

obstaranie 2 ks elektromobilov	20.520,00 €
rozšírenie optických prepojov a kabeláže pre WIFI	10.632,00 €
obstaranie 3 ks elektrické trojkolky	9.999,00 €
obstaranie hliníkovej voliéry	8.250,00 €
obstaranie reklamnej stavby BIG BOARD	1,20 €
obstaranie transportné debne	1.182,00 €
obstaranie pásového obrábača	4.092,30 €

obstaranie lisu na balíky sena	5.772,30 €
CHZ šelmy ocelový stožiar	404,45 €
PD verejné toalety so ZOOshopom	2.750,00 €
Obstaranie stavebných objektov od West Medie	20.000,00 €
Spolu:	83.603,25 €

Z transferu z MAG. hl. mesta sme financovali nasledovné kapitálové výdavky:

obstaranie transportné debne	21.000,00 €
PD koncepcia rozvoja ZOO-I.etapa	11.677,56 €
obstaranie transportného automobilu s príviesom	74.670,00 €
obstaranie ocelových stĺpov CHZ vlk	10.000,00 €
obstaranie ocelových stĺpov CHZ šelmy	7.420,80 €
dodanie a montáž nerezových posuvných dverí	11.952,00 €
nerezové laná CHZ šelmy	2.256,04 €
rekonštrukcia stien a podláh CHZ šelmy	23.931,60 €
bezpečnostné sklá CHZ šelmy	11.820,00 €
betonáž platne v CHZ šelmy	2.619,28 €
Spolu:	177.347,28 €

AKTÍVA	2022	2021	Medziročné porovnanie	
			Nárast/pokles	
			v €	v %
SPOLU MAJETOK (r.002+r.033+r.110+r.114)	18 262 678,11	18 069 193,29	193 484,82	1,1%
Neobežný majetok (r.003+r.011+r.024)	16 971 349,93	17 067 115,50	-95 765,57	-0,6%
Dlhodobý nehmotný majetok súčet (r.004 až 010)	18 903,72	15 665,99	3 237,73	20,7%
Dlhodobý hmotný majetok súčet (r.012 až 023)	16 952 446,21	17 051 449,51	-99 003,30	-0,6%
OBEŽNÝ MAJETOK				
r.034+r.040+r.048+r.060+r.085+r.098+r.104	1 280 347,60	991 552,86	288 794,74	29,1%
Zásoby súčet (r.035 až r.039)	354 903,53	326 840,74	28 062,79	8,6%
Krátkodobé pohľadávky súčet (r.061 až 084)	16 856,52	11 022,68	5 833,84	52,9%
Finančné účty súčet (r.086 až 097)	908 587,55	653 689,44	254 898,11	39,0%
Časové rozlíšenie r. 111 až r. 113	10 980,58	10 524,93	455,65	4,3%

VII. PROGRAMOVÉ ROZPOČTOVANIE

Program č: 4 Kultúra, šport, podpora služieb a cestovného ruchu

Podprogram: 4.4 Kultúra

Zámer programu. Zvýšiť záujem verejnosti o návštevu zoolologickej záhrady a o záchranu ohrozených druhov živočíchov, neustále vytvárať vhodné prostredie pre odpočinok, výchovu a vzdelávanie obyvateľov a návštevníkov hlavného mesta.

1.) cieľ programu:	Podporiť aktivity z oblasti environmentalistiky.
Ukazovateľ:	Neformálne vzdelávanie prostredníctvom podujatí pre verejnosť.
Cieľová hodnota:	14 podujatí za rok 2022

V roku 2022 sa uskutočnilo v ZOO BA 23 podujatí, cieľ splnený.

2.) cieľ programu:	Návštevnosť ZOO Bratislava
Ukazovateľ:	Počet návštevníkov
Cieľová hodnota:	250.000 osôb.

Návštevnosť: v roku 2022 ZOO Bratislava navštívilo 280.423 návštevníkov, čo je v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku o 35.852 návštevníkov viac - cieľ splnený.